

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Elektronik ticaretin son yıllarda hızla büyümesi, tüketicilere geniş ürün seçenekleri ve işletmelere yeni pazarlara erişim imkânı sağlarken, elektronik pazar yerlerinin artan piyasa gücü karşısında esnaf, sanatkâr ve küçük işletmelerin karşılaştığı sorunları da derinleştirmektedir.

Elektronik pazar yerleri, satıcılarla tüketiciler arasında önemli araçlar hâline gelmiş; sahip oldukları veri, sermaye ve lojistik avantajları sayesinde piyasalarda belirleyici bir konuma ulaşmıştır. Bu durum, özellikle küçük işletmeler açısından rekabet koşullarını zorlaştırmaktadır. Dijital pazaryerleri tarafından uygulanan komisyonlar, reklam bedelleri, ödeme sistemi kesintileri ve lojistik maliyetleri, esnaf ve küçük işletmelerin kâr marjlarını önemli ölçüde azaltmaktadır. Esnaf temsilcileri tarafından dile getirilen değerlendirmelere göre bazı platformlarda komisyon oranları yüzde 45'e kadar ulaşabilmekte, diğer kesintilerle birlikte birçok işletme artan satış hacmine rağmen yeterli gelir elde edememektedir.

Esnaf ve sanatkârların ekonomik faaliyetlerine ilişkin veriler de dikkat çekici bir tablo ortaya koymaktadır. Bu yılın ilk beş ayında açılan iş yeri sayısı bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 9,66 azalırken, kapanan iş yeri sayısı yüzde 8,15 artmıştır. Ayrıca 2022 yılından bu yana yaklaşık 600 bin esnaf iş yerini kapatmış, yalnızca son bir yılda 120 bin esnaf kepenk indirmiştir. Bu veriler, küçük işletmelerin karşı karşıya bulunduğu ekonomik zorlukların ve değişen ticaret koşullarının kapsamlı şekilde incelenmesini gerekli kılmaktadır.

Diğer taraftan elektronik ticaret alanında yapılan düzenlemeler kapsamında belirli şartları sağlayan elektronik ticaret hizmet sağlayıcılarına lisans ücretlerinin hesaplanmasında çeşitli indirimler tanınmıştır. Özellikle yurtdışı satışların belirli katsayılarla net işlem hacminden düşülmesine ve yatırım harcamalarının hesaplamalarda dikkate alınmasına yönelik uygulamalar, büyük ölçekli dijital pazaryerlerine ilave avantajlar sağlandığı yönünde tartışmalara neden olmuştur. İhracat ve yatırımı teşvik etmeyi amaçlayan bu düzenlemelerin, piyasa payı giderek büyüyen şirketlerin yükümlülüklerini azaltarak rekabet koşullarını nasıl etkilediği ve kamu maliyesi üzerinde ne ölçüde bir yük oluşturduğu hususlarının değerlendirilmesi gerekmektedir.

Dünya genelinde de büyük elektronik pazaryerlerinin piyasa gücüne etkilerine ilişkin tartışmalar sürmektedir. Amerika Birleşik Devletleri ve Çin başta olmak üzere birçok ülkede rekabeti korumaya yönelik düzenlemeler ve soruşturmalar yürütülmektedir. Bu gelişmeler, dijital ekonominin büyümesinin yanında rekabetçi piyasa yapısının korunmasının da kamu politikalarının temel hedeflerinden biri olduğunu göstermektedir.

Bu çerçevede, elektronik pazar yerlerinin esnaf, sanatkâr ve KOBİ'ler üzerindeki ekonomik etkilerinin; uygulanan komisyon ve diğer mali yükümlülüklerin işletmelerin sürdürülebilirliğine yansımalarının; büyük dijital platformlara sağlanan teşvik ve indirimlerin kamu bütçesine maliyetinin; söz konusu desteklerin rekabet ortamı, yerli üreticiler ve küçük işletmeler üzerindeki sonuçlarının araştırılması ve alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz. 28.07.2026

Dr.Sema SİLKİN ÜN
Denizli Milletvekili

MİLLETVEKİLİ ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
SADULLAH KISACIK	ADANA	
İDRİS ŞAHİN	ANKARA	
MESUT DOĞAN	ANKARA	
SADULLAH ERGİN	ANKARA	
ŞERAFETTİN KILIÇ	ANTALYA	
CEMALETTİN KANİ TORUN	BURSA	
MEHMET ATMACA	BURSA	
SEMA SİLKİN ÜN	DENİZLİ	
ERTUĞRUL KAYA	GAZİANTEP	
NECMETTİN ÇALIŞKAN	HATAY	
BİROL AYDIN	İSTANBUL	
BÜLENT KAYA	İSTANBUL	
ELİF ESEN	İSTANBUL	
HASAN KARAL	İSTANBUL	
MEDENİ YILMAZ	İSTANBUL	
MUSTAFA KAYA	İSTANBUL	
MUSTAFA BİLİCİ	İZMİR	
MEHMET EMİN EKMEN	MERSİN	
SELÇUK ÖZDAĞ	MUĞLA	
MEHMET KARAMAN	SAMSUN	

